

Отже, нормативно-законодавче врегулювання практик відкритої науки, що зафіксовано в Національному плані відкритої науки, забезпечується розробленням відповідних механізмів функціонування відкритої науки в Україні та підвищенням впливу бібліотек в проведенні й оцінюванні наукових досліджень закладів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Про затвердження національного плану щодо відкритої науки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 р. № 892-р. [Дод.]: Національний план. <http://surl.li/egxip> (дата звернення: 31.10.2023).
2. Калюжна Н. Упровадження принципів відкритого доступу в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2023. № 1. С. 149–159. <https://doi.org/10.31866/2617-796X.6.1.2023.283984> (дата звернення: 31.10.2023).

РОЛЬ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК У СТВОРЕННІ ТА РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ: ПРАКТИКА ТА ВИКЛИКИ

Я. М. Ніколаєнко, науковий співробітник відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів

Дослідження цифрових освітніх ресурсів бібліотек закладів освіти, їх створення та розвиток є складником реалізації наукової теми відділу «Освітнянські бібліотеки як суб'єкт проектування освітнього середовища в умовах цифровізації» (2023–2025 рр., керівник Л. О. Пономаренко). У ході дослідження з'ясовано, що сучасна освіта переживає глибокі трансформаційні перетворення завдяки різноманітним цифровим інноваціям. Ця цифрова революція створює безмежні можливості для навчання та розвитку, але водночас постає низка викликів і завдань, пов'язаних із забезпеченням доступу до якісних освітніх ресурсів. У цьому контексті великого значення набувають освітянські бібліотеки, які виступають ключовими гравцями у створенні та розвитку цифрових освітніх ресурсів.

Виявлено, що створення цифрових навчальних матеріалів натеper є однією з ключових функцій бібліотек закладів освіти. Це може включати в себе цифрові версії підручників, інтерактивні навчальні програми, відеоуроки та інші ресурси, спрямовані на полегшення процесу навчання та збагачення знань. З'ясовано, що освітянські бібліотеки відіграють важливу роль у збереженні та організації цифрових освітніх ресурсів. Вони створюють системи каталогізації та архівації, які допомагають користувачам легко знаходити потрібні матеріали, а також забезпечують довгострокове збереження цифрових даних. Схарактеризовано одну з важливих функцій освітянських бібліотек, а саме забезпечення доступності до цифрових ресурсів для всіх користувачів, включаючи студентів з різними потребами та інтересами. Важливим аспектом практик є розроблення інклюзивних цифрових ресурсів, які враховують потреби всіх користувачів, зокрема студентів з обмеженими можливостями. Це передбачає розроблення тих ресурсів, які враховують різноманітність

користувачів і забезпечують рівний доступ до освітнього контенту [1]. Викликом для розвитку цифрових освітніх ресурсів є також питання авторського права та ліцензування цифрових матеріалів, оскільки освітянські бібліотеки повинні забезпечити легальний доступ до контенту для освітніх цілей. *Розглянуто* питання врахування аспектів авторського права та ліцензування, що його вимагає робота з цифровими ресурсами. Освітянські бібліотеки відіграють роль у розробленні політик щодо використання цифрових матеріалів в освітніх цілях та укладанні ліцензійних угод з видавцями й авторами для забезпечення легального доступу до контенту.

Роль освітянських бібліотек у забезпеченні доступу до цифрових ресурсів важлива, оскільки вони є ключовими посередниками між інформаційними ресурсами та освітніми потребами користувачів, що сприяє ефективному навчанню та розвитку [2]. Освітянські бібліотеки здійснюють систематичну роботу над адаптацією до цифрового середовища, виробленням стратегій забезпечення доступу до цифрових ресурсів та розвитком колаборативних ініціатив для подолання викликів цифрової епохи.

Список використаних джерел

1. Вдовенко В., Мацкевіч Ю., Ніколаєнко Я. Сучасні технології інклюзивного навчання в ЗЗСО України. *Вісник науки та освіти*. 2023. № (8)14. С. 461–470.
2. Пономаренко Л. О. Інформаційні ресурси та послуги освітянських бібліотек України у період пандемії. *Глобальні виклики та пріоритети в часи коронавірусної кризи* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 14 травня 2021 р). Київ : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021. С. 118–122.

РОЛЬ ФРАНТИШЕКА ШЛЬОСЕКА В РОЗВИТКУ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ОСВІТНЬОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Т. С. Павленко, науковий співробітник відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів

Українсько-польське співробітництво є важливою нормою співдружності, оскільки сприяє залученню освітян до науково-дослідницької, пошукової, експериментальної та практичної діяльності в рамках міжнародних проєктів та програм. Одним із таких польських наукових партнерів України є Франтішек Шльосек – доктор хабілітований, професор, директор Інституту педагогіки Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської у Варшаві, голова наукового товариства «Польща-Україна», іноземний член Національної академії педагогічних наук України (Республіка Польща). Його ім'я та наукова діяльність добре відомі в Україні. В. Г. Кремень зазначив, що «самовідданою працею на освітянській та науковій ниві він зробив вагомий внесок у розвиток польсько-української / українсько-польської співпраці в галузі педагогічної науки, збагативши теорію й методику професійної освіти, дидактику професійної школи, педевтологію і педагогіку праці новими актуальними ідеями та проектами» [1, с. 6]. Інтерес до діяльності Ф. Шльосека та його праць актуалізовано у зв'язку із підготовкою науково-допоміжного бібліографічного покажчика «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024» у межах